

כ"ז בתשרי תשפ"ה
29 באוקטובר 2024
חוזר מס' ח-06-2803

לכבוד
התאגידים הבנקאיים - לידי המנהל הכללי

הנדון: מגבלת חבות ענפית
(הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315)

מבוא

1. נוכח מלחמת "חרבות ברזל", ובמטרה לתמוך בצרכי האשראי של המשק, ובעקבות פניות של תאגידים בנקאיים לבנק ישראל, מצאנו לנכון להאריך הקלה זמנית קיימת, וכן לאפשר הקלה נוספת, לתקופה קצובה, על שיעור המגבלה לענף שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח, תוך הבחנה בין פעילות ישראל לחו"ל.
2. אסדרה זו לא לוותה בפרסום דוח לפי חוק עקרונות האסדרה תשפ"ב-2021 (להלן – חוק עקרונות האסדרה), וזאת לאור הפטור הקבוע בסעיף 34(ג)(2), שכן מדובר במתן הקלה קצובה בזמן בהוראה קיימת, ולכן ההשפעות הישירות והעקיפות שצפויות להיות להסדרה על הגורמים שעליהם היא נועדה לחול או על אינטרסים מוגנים אחרים, ועלויות הציות לה, אינן מהותיות.
3. כמו כן, מאחר שהאסדרה קצובה בזמן לתקופה שאינה עולה על 10 שנים אין הצדקה לבחינה תקופתית שלה לפי הוראות סעיף 36 לחוק עקרונות האסדרה.
4. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, ובאישור הנגיד, החלטתי על עדכון ההוראה כמפורט להלן.

התיקונים להוראה

5. **הוראת שעה - ענף שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח**
בסעיף 8א ניתנה הקלה זמנית בשיעור מגבלת ענף שירותים ופיננסיים ושירותי ביטוח, כך המגבלה בסעיף 5(א) תיבחן בנפרד ביחס לפעילות ישראל וחו"ל, כאשר המגבלה המצרפית (ישראל וחו"ל) לא תעלה על 25%.

דברי הסבר

בשנת 2021 ההוראה תוקנה כך שאפשרה במקרה של רכישת ביטוח, החלפת ענף של הצד הנגדי המקורי בענף שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח. נוכח הגידול בעסקאות לרכישת פוליסות ביטוח שבצעו התאגידים הבנקאיים מחברות ביטוח בינלאומיות גדלה החשיפה בענף זה. אנו סבורים כי קיים מתאם מסוים בין ענפי שירותים פיננסיים בישראל ובחו"ל אולם אינו חזק דיו, לעניין

מדידתם כענף אחד לצרכי מגבלה. ונכון יותר למדוד את הריכוזיות הענפית בחו"ל ובישראל עד מידה מסוימת. הקלה זו תאפשר המשך של גידור סיכונים והוצאת סיכונים מחוץ לישראל.

6. הוראת שעה - ענף בינוי ונדלן

הוארכה ההקלה שבסעיף 9 בשנתיים נוספות, ועד לתאריך 31.12.2027.

דברי הסבר

במסגרת הקלות שניתנו בתקופת הקורונה, אשר הוחלט להאריך באופן זמני, ניתנה הקלה בתקרת החשיפה לענף בינוי ונדל"ן. ההוראה הוארכה על רקע חוסר הוודאות הקיים בעקבות המלחמה וכדי להמשיך לתמוך בצרכי האשראי של המשק.

תחילה

7. מועד התחילה של התיקון להוראה לפי חוזר זה - יום פרסום החוזר באתר האינטרנט של בנק ישראל.

עדכון הקובץ

8. מצורפים דפי עדכון לקובץ ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

315-1-5 [28] (10/24)

להוציא עמוד

315-1-5 [27] (12/21)

בכבוד רב,

דניאל חחיאשוילי

המפקח על הבנקים

מגבלת חבות ענפית

מבוא

1. ריכוזיות תיק האשראי, ובכלל זה ריכוזיות אשראי לפי ענפי משק, היא אחד ממקורות סיכון האשראי בתאגידים בנקאיים. בשל ההכרה בהשפעה השלילית של הריכוזיות הענפית על איכות תיק האשראי בתאגידים הבנקאיים, נקבעו מגבלות על סך החבות לענף מסוים.

תחולה

2. (א) הוראה זו תחול על תאגיד בנקאי, למעט חברת שירותים משותפת.
 (ב) כמו כן תחול ההוראה על תאגיד כמפורט להלן, כאילו היה תאגיד בנקאי - תאגיד מהסוג האמור בסעיפים 11(א)(א3) עד (ב3) ו-11(ב) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן - "חוק הרישוי"), שהואגד בישראל ושנשלט על ידי תאגיד בנקאי, אלא אם התאגיד הבנקאי השולט בו מקיים כל אלה:
 (1) כולל אותו בדוחותיו הכספיים על בסיס מאוחד;
 (2) נתן לו שיפוי לכל התחייבויותיו;
 (3) מקיים מערכת בקרה יעילה למעקב אחר קיום המגבלות על בסיס מאוחד.
 (ג) הוראה זו חלה על חבויות במשרדי התאגיד הבנקאי בישראל בלבד (על בסיס לא מאוחד).

3. בטל.

הגדרות

4. "חבות" - (א) סך החבות כמשמעותה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, למעט השקעות במניות, למעט סך כל ההתחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות ולמעט ערבויות שנתן הלווה לצד שלישי להבטחת חבות שקיבל הצד השלישי מהתאגיד הבנקאי;
 (ב) על אף האמור, חבות של ענף אשר כנגדה רכש התאגיד הבנקאי הגנת אשראי הכשירה למטרות הפחתת סיכון אשראי כאמור בהוראה 203, תסווג בהתאם לענף הפעילות של ספק ההגנה.
 "ענף" - הגדרת ענפי המשק מפורטת בנספח להוראה זו, ומבוססת על הרשימה שבהוראה מספר 831 בקובץ "הוראות הדיווח לפיקוח על הבנקים".

מגבלות

5. (א) סך כל החבויות של ענף מסוים לתאגיד בנקאי לא יעלה על 20% מסך כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי.
 (ב) על אף האמור בסעיף (א), חבות ענף בינוי ונדל"ן תוגבל לשיעורים הבאים:
 (1) סך חבויות "בינוי נדל"ן ותעשייה ומסחר של מוצרי בנייה" (ענף 11 ברשימת ענפי המשק בנספח להוראה זו) בניכוי חבויות למימון פרויקטים בשותפות המגזר הציבורי עם המגזר הפרטי הכלולות בענף 42 "עבודות הנדסה אזרחית" בסיווג

האחיד של ענפי הכלכלה (2011), לא יעלה על 20% מסך כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי ;

(2) סך חבויות "בינוי נדל"ן ותעשייה ומסחר של מוצרי בנייה" (ענף 11 ברשימת ענפי המשק בנספח להוראה זו) לא יעלה על 24% מסך כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי ;

(ג) השיעורים כאמור לעיל יחושבו על בסיס לא מאוחד.

ניכויים

6. תאגיד בנקאי רשאי לנכות מהחבות סכומים אלה :

(א) סכומים שניתן להפחיתם כאמור בסעיף 5 להוראה מספר 313, ובלבד שניכוי כאמור כנגד ערבויות מכר, ייעשה לפני שקלול ערבויות המכר כאמור בהגדרת חבות. הניכוי יתבצע מהמונה בלבד.

(ב) סכום המהוון של השכירות בגין נדל"ן מניב שמושכר לבנק או לממשלת ישראל, ובלבד :
(1) שסכום השכירות האמור משועבד לתאגיד הבנקאי ושניתן להיפרע ממנו אם אין הלקוח עומד בתנאי החבות ;

(2) שקיימת התחייבות בלתי חוזרת של השוכר לשלם את דמי השכירות במישרין לתאגיד הבנקאי ;

(3) שלא ניתן להפסיק את השכירות לפני תום תקופת השכירות.

(ג) חבויות של חברה שאינה עוסקת בבניה בישראל, המיועדות לרכישת נדל"ן מחוץ לישראל (לעניין זה, "ישראל" - לרבות יהודה, שומרון וחבל עזה).

חריגה

7. תאגיד בנקאי שנוצרה אצלו חריגה מהמגבלה המפורטת בהוראה זו יודיע על כך לפיקוח על הבנקים ללא דיחוי יחד עם תוכנית לביטול החריגה בהקדם האפשרי.

דיווח

8. תאגיד בנקאי ידווח לפיקוח על הבנקים על עמידתו במגבלות המפורטות בהוראה זו, אחת לרבעון, לפי מתכונת הדיווח של הוראה מספר 809 בהוראות הדיווח לפיקוח על הבנקים.

הוראות שעה

8.א. על אף האמור בסעיף 5(א) לעיל, עד תום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2027 חבות ענף "שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח" (ענף 18 ברשימת ענפי המשק בנספח להוראה זו) תוגבל לשיעורים הבאים:

1. סך כל חבויות "שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח" מסך כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי לא יעלה על 25%, ובלבד ששיעור החבות לא יעלה על השיעור שחל ביום 31 בדצמבר 2027 או השיעור הקבוע בסעיף 5(א) לעיל, הגבוה מבניהם.

2. כל אחת מסך החבויות הבאות בנפרד לא תעלה על השיעור הקבוע בסעיף 5(א):
(א) סך החבות של חברות בענף "שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח" שעיקר פעילותם בישראל;

(ב) סך החבות של חברות בענף "שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח" שעיקר פעילותם מחוץ לישראל.

9. על אף האמור בסעיף 5(ב) לעיל, עד תום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2027 חבות ענף בינוי ונדל"ן תוגבל לשיעורים הבאים ובלבד ששיעור החבות לא יעלה על השיעור שחל ביום 31 בדצמבר 2027 או השיעור הקבוע בסעיף 5(ב) לעיל, הגבוה מבניהם:

1. סך חבויות "בינוי נדל"ן ותעשייה ומסחר של מוצרי בנייה" (ענף 11 ברשימת ענפי המשק בנספח להוראה זו) בניכוי חבויות למימון פרויקטים בשותפות המגזר הציבורי עם המגזר הפרטי הכלולות בענף 42 "עבודות הנדסה אזרחית" בסיווג האחיד של הכלכלה (2011), לא יעלה על 22% מסך כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי;

2. סך חבויות "בינוי נדל"ן ותעשייה ומסחר של מוצרי בנייה" (ענף 11 ברשימת ענפי המשק בנספח להוראה זו) לא יעלה על 26% מסך כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי.

נספח

רשימת ענפי המשק

שם הענף

1. חקלאות
2. כרייה וחציבה
3. תעשיית מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני
4. תעשיית מתכת ומוצריה
5. תעשיית גומי ופלסטיק
6. תעשייה כימית
7. תעשיית מוצרי נפט
8. תעשיית תרופות
9. תעשיית מזון, משקאות וטבק
10. תעשייה ומסחר ביהלומים
11. בינוי, נדל"ן ותעשייה ומסחר של מוצרים אל-מתכתיים בנייה
12. חשמל- אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר
13. מים- אספקת מים; שירותי ביוב, טיפול באשפה ובפסולת ושירותי טיהור.
14. מסחר (למעט מסחר ביהלומים ובמוצרי בנייה)
15. בתי מלון, שירותי אירוח ואוכל
16. תחבורה ואחסנה דואר ובלדרות
17. מידע ותקשורת
18. שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
19. שירותים עסקיים אחרים
20. שירותים ציבוריים וקהילתיים

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
9/3/86	חוזר מקורי		1244
22/1/89	עדכון		1392
6/7/89	עדכון		1424
8/91	שיבוץ בהוראות ניהול בנקאי תקין	1	-----
11/11/91	עדכון	2	1532
21/7/92	עדכון	3	1583
11/1/92	עדכון	4	1610
27/3/95	עדכון (נספח ג')	4	1761
22/10/95	עדכון	5	1778
7/11/95	עדכון (עמ' 3)	6	1782
12/95	גרסה מחודשת של קובץ ניהול בנקאי תקין	6	-----
20/11/96	עדכון	7	1838
3/8/97	עדכון	8	1880
30/12/97	הקפאת תחילה		1902
26/4/98	עדכון	9	1919
28/4/99	עדכון	10	1972
6/2/02	עדכון	11	2068
15/12/02	עדכון (נספח ג')	12	2094
13/12/04	עדכון	13	2151
16/03/09	עדכון (ביטול נספח ג')	14	2246
17/09/09	עדכון	15	2249
18/2/10	עדכון	16	2259
19/10/10	עדכון	17	2277
27/12/12	עדכון	18	2357
30/5/13	עדכון	19	2385
22/10/15	עדכון	20	2482
29/9/16	עדכון	21	2515
10/7/17	עדכון	22	2534
12/1/20	עדכון	23	2600
29/09/20	עדכון	24	2628
07/01/21	עדכון	25	2649
30/09/21	עדכון	26	2669
27/12/21	עדכון	27	2690
29/10/24	עדכון	28	2803